

Trygg på skoleveien

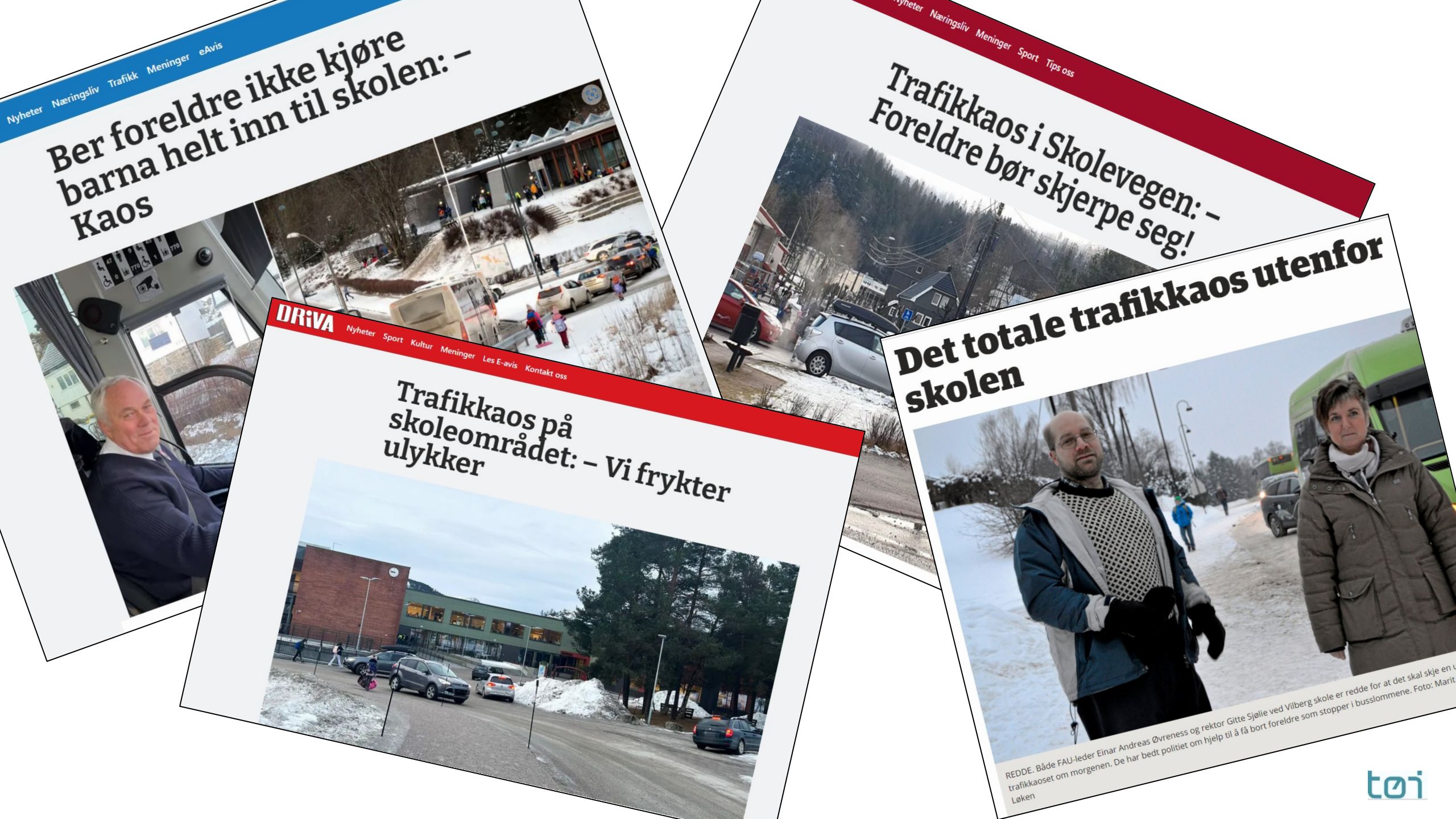
Evaluering av Hjertesonetiltaket

Mobilitet 2024

Vibeke Milch Uhlving vmi@toi.no

5.mars 2024

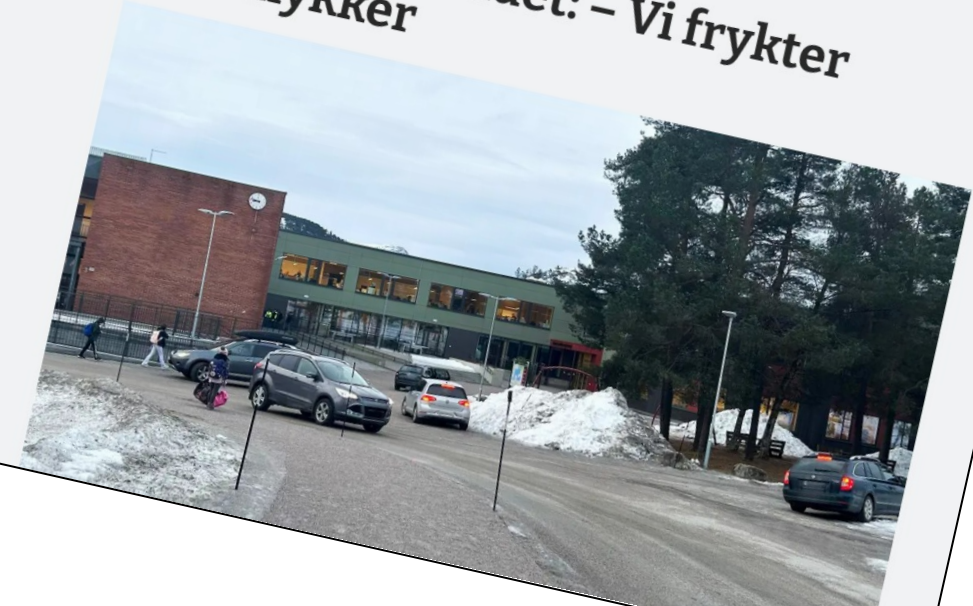
Ber foreldre ikke kjøre barna helt inn til skolen: – Kaos

Trafikkaos i Skolevegen: – Foreldre bør skjerpe seg!

Trafikkaos på skoleområdet: – Vi frykter ulykker

Det totale trafikkaos utenfor skolen

REDDER. Både FAU-leder Einar Andreas Øvreness og rektor Gitte Sjølie ved Vilberg skole er redde for at det skal skje en ulykke i trafikkaoset om morgenen. De har bedt politiet om hjelp til å få bort foreldre som stopper i busslommene. Foto: Marit Løken

Hjertesone

Bilfri eller tilnærmet bilfri sone rundt skolen

Trafikksikkerhetstiltak

Aktiv mobilitet → helse og miljø

Påvirke “trafikkultur” innenfor et avgrenset geografisk område

Vegoppmerking

Bilde: Trygg trafikk

Etablering av «droppsoner»

Bilde: Sunnfjord kommune

Bilde: Marit Økland

«Hjertesonekunst»

Bilde: Trygg trafikk

Formell åpning av «Hjertesonen»

Bilde: Håvard Prestegården

Skilting

Nasjonal undersøkelse om Hjertesone

tøi Transportøkonomisk institutt
Stiftelsen Norsk senter for samferdselsforskning

- Oppsummere eksisterende forskning
- Kartlegge erfaringer fra Hjertesoneprosjekter (Kommuner og Skoler)
- Undersøke virkninger av Hjertesone på trafiksikkerhet (herunder trafikkultur), samt bilbruk og aktiv mobilitet
- Oppdragsgiver: Trygg Trafikk

Kunnskapsgrunnlag om virkninger av Hjertesone

Vibeke Milch Uhlving, Vibeke Nenseth, Ingunn Opheim Ellis,
Lars Even Egner, Tor-Olav Nævestad

2014/2024

Januar 2023

Spørreundersøkelse
til alle kommuner
(n=136)

Mars/april 2023

Spørreundersøkelse
sendt til alle skoler
med barneskoletrinn
(n=664)

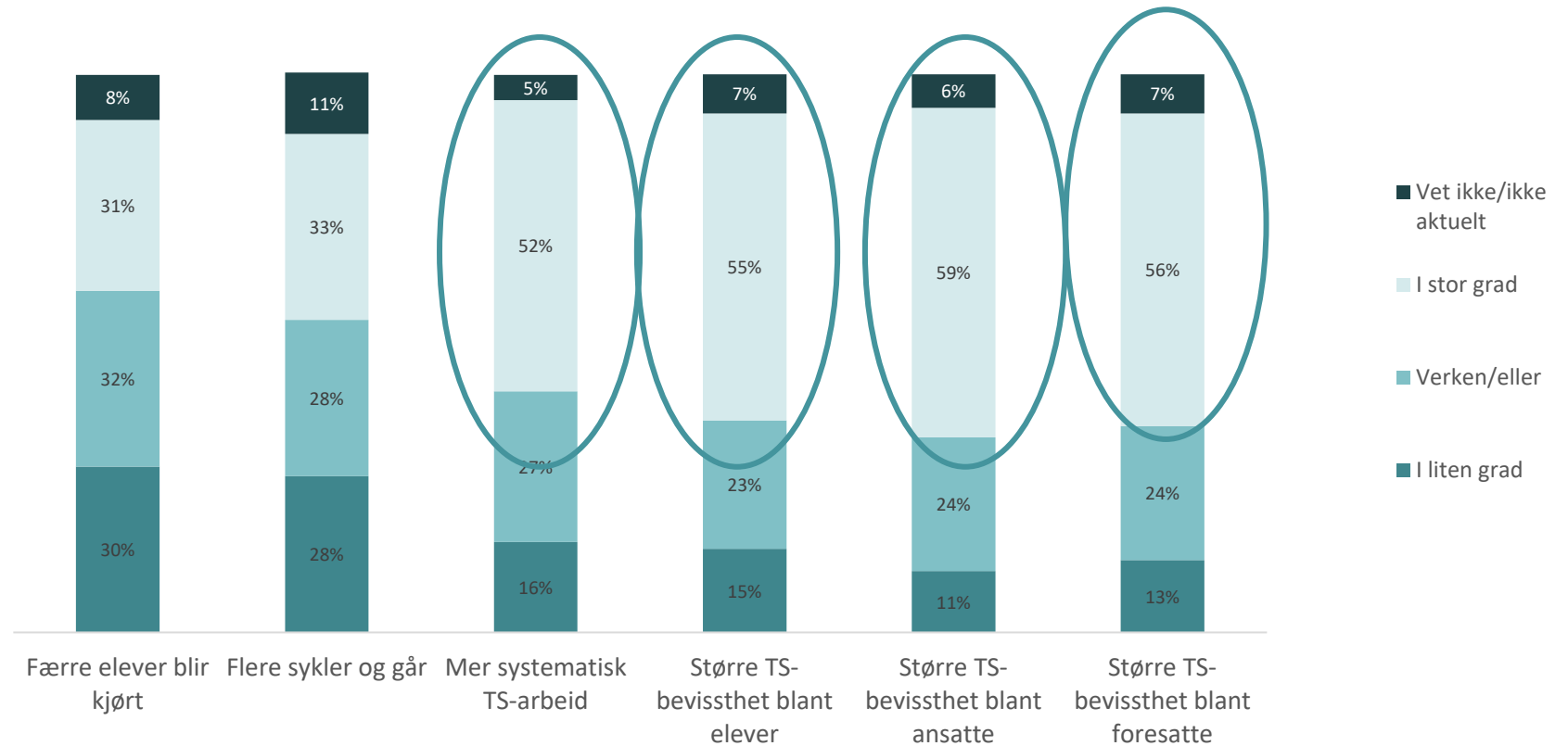
April/mai 2023

Spørreundersøkelse til
foreldre og elever på
«hjertesoneskoler»/
skoler som planlegger
(n=4196)

Hvilke virkninger har skolene opplevd som følge av å innføre Hjertesone?

Svar fra 138 skoler som har innført Hjertesone

Hvilke tiltak opplever skolene fungerer spesielt godt?

- Holdningspåvirkende tiltak som skaper engasjement og bevisstgjøring:
  - Gå-/sykkelkonkurranser, refleksdag
  - Synlige vakter ved hjertesonen ved levering/henting
- Fysiske tiltak:
  - Etablering av droppsone
  - Bom / innkjøring forbudt, endret kjøremønster
- Felles informasjon til foresatte på foreldremøter

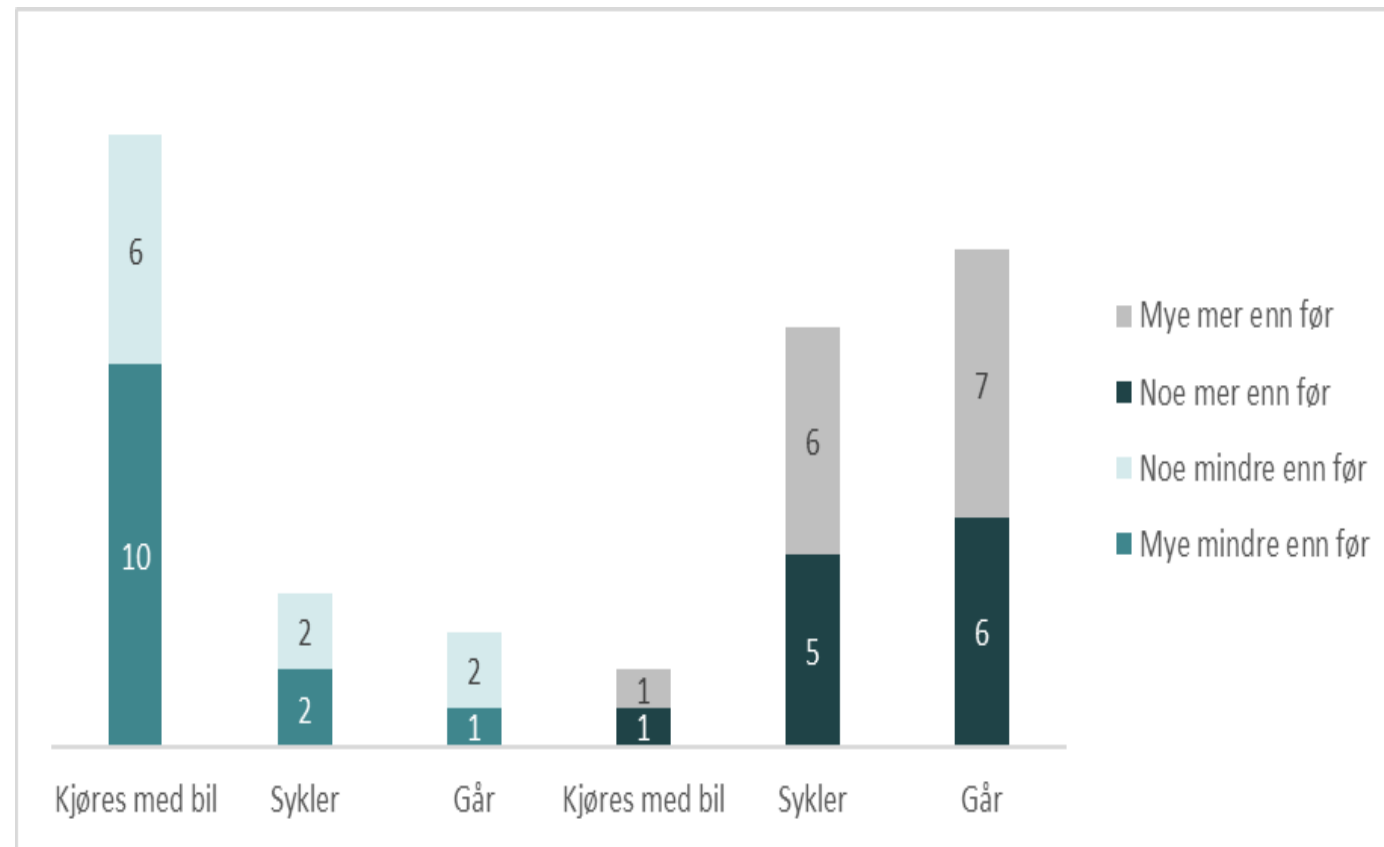

Foto: Sweindund

Har foresatte og elever endret reisemåte som følge av Hjertesone?

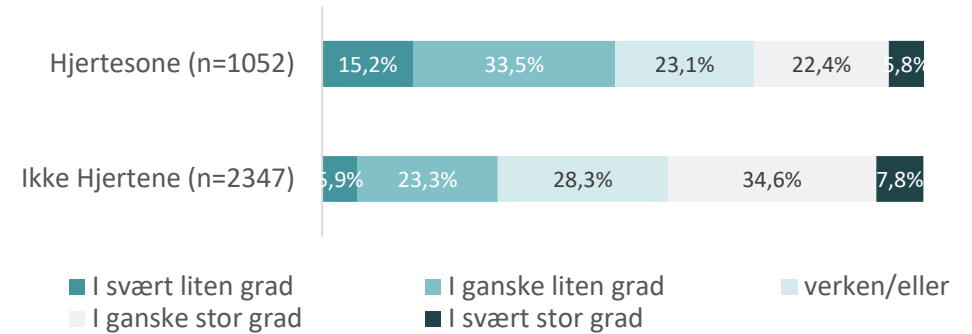
- De fleste reiser som før
- Likevel er det 16 % som sier at elevene i mindre grad kjøres med bil.
- 14 % oppgir at barna går mer
- 10 % sier barna sykler mer
- Samsvarer godt med tidligere kartlegginger

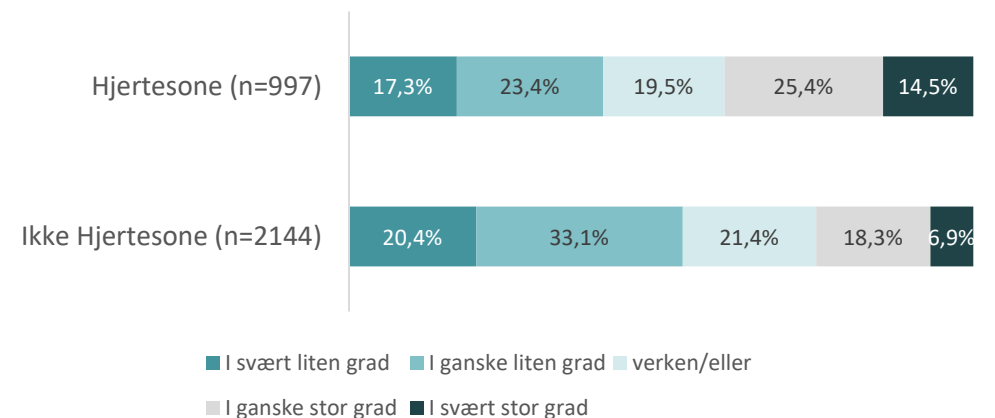
Er det forskjeller i trafikkultur for levering/henting mellom hjertesoneskoler og skoler som ikke har innført tiltaket?

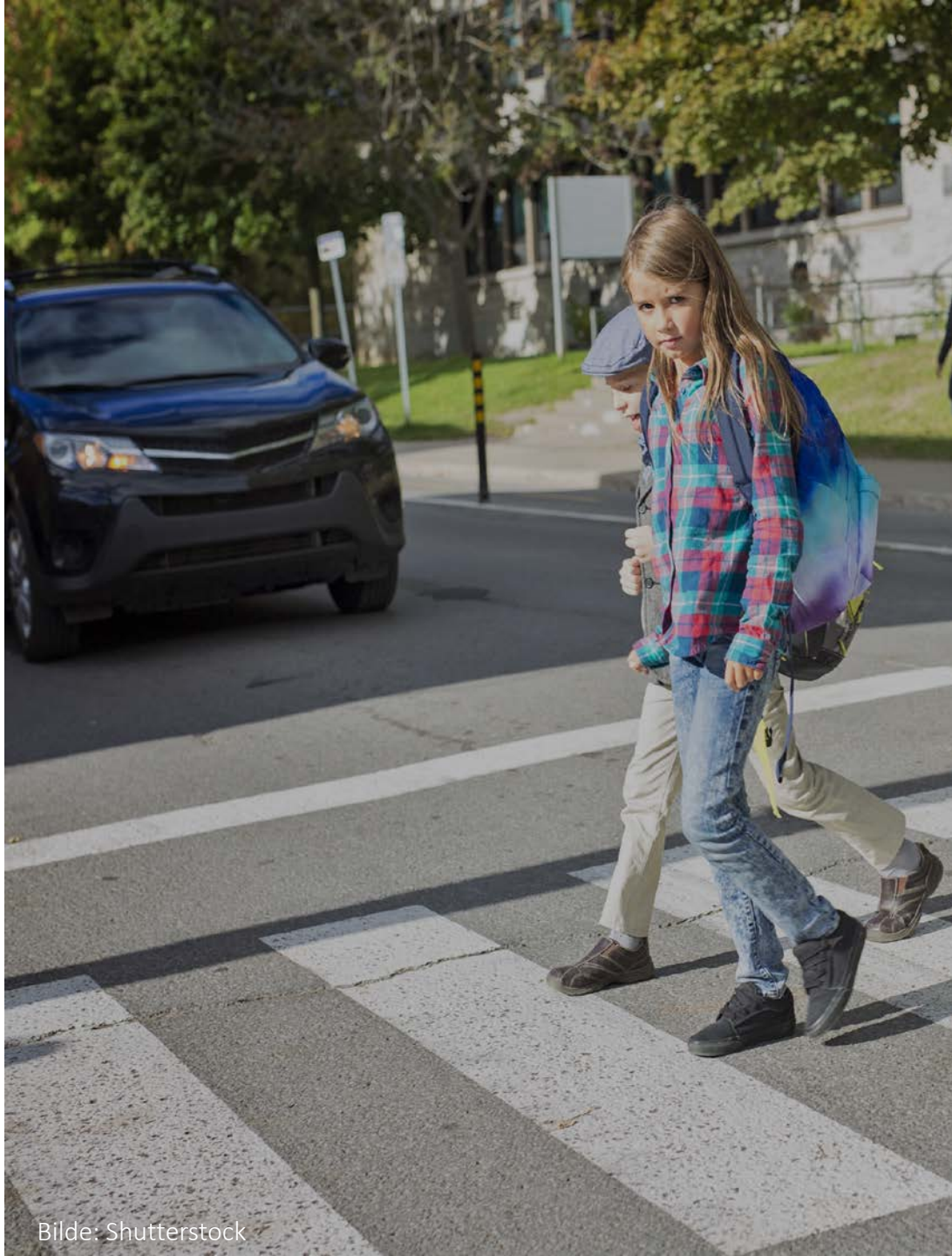
- Trafikkultur målt som deskriptive normer – påstander om hva som er vanlige måter å levere/hente elevene blant andre foresatte
- Signifikante forskjeller i svarfordelingene for hjertesoneskoler og ikke-hjertesoneskoler
- Indikerer at Hjertesone virker inn på trafikkulturen

De fleste foreldre leverer/henter barna med bil
(n=3399)

De fleste foreldre går eller sykler med de minste barna (n=3141)

Bilde: Shutterstock

Viktige faktorer

- Holdningspåvirkende arbeid er viktig for å skape god kultur
  - Søkelys mot hjertesoneanbefalinger
  - Oppfordringer til å gå/sykle
  - Sanksjonering når anbefalinger ikke følges
- Foreldres og skoleledelsens engasjement synes å være sentralt
- Infrastruktur og trafikkforhold er premissgivende
  - Skoler med mye gjennomgangstrafikk gjør det vanskeligere å etablere en omforent kultur
  - På skoler hvor forholdene ligger mindre godt til rette kreves større tiltak
  - Skole og kommunen kan sammen undersøke langsiktige løsninger, eventuelt bruke andre områder

Konklusjon

- Hjertesone bidrar til å skape bevisstgjøring rundt trafikksikkerhet
- Fokuserer trafikksikkerhetsarbeidet på skolen
- Indikasjoner på at Hjertesone påvirker foresatte og elevers atferd
- Behov for mer robuste undersøkelser – utvikling over tid

Bilde: Trygg trafikk

Takk for
oppmerksomheten!